

2164

241

4-83

900

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ

(74)

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ՊԱՏ. ՏՐ. ՏԷՅԿԻՏ ԿՐԷԿ

معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک • رمضان ۳۱۸ و ۱۴ کانون اول
۳۱۶ تاریخلی و ۳۹۲ نومرولی رخصتنامه سیله نشر اولمشدر
مصارفی آمریقان مسیوز شرکتی طرفندن تسویه اولنه رق طبع اولمشدر

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. Յ. ՊՕՑԱՃԵԱՆ

1900

2001

2010

241
4-83

241
4-83

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ՊԱՏ. ՏՐ. ՏԷՅԿԻՏ ԿՐԷԿ

معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک ۵ رمضان ۱۳۱۸ و ۱۴ کانون اول
۳۱۶ تاریخلی و ۳۹۲ نومرولی رخصتنامه سیله نشر اولمشدر

مصارفی آمریقان میسونر شرکتی طرفندن تسویه اولندهرق طبع اولمشدر

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. Յ. ՊՕՑԱՃԵԱՆ

1900

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

—•••••—

“Ըսաւ անոնց, երբոր հաւատա-
ցեք՝ Սուրբ Հոգին առի՞ք արդ-
եք!” Գոր. ԺԹ. 2:

Պօղոս առաքելին՝ Եփեսոսի մէջ գտած տաճաններկու աշակերտներուն ուղղած այս հարցումը շատ տարօրինակ կը թուի մեզի, երբ առաջին անգամ անոր կը հանդիպինք: Մենք մեզի կը հարցնենք. Ի՞նչպէս կրնային այս մարդիկ առանց Սուրբ Հոգիին աշակերտ ըլլալ: Սակայն այս տաճաններկու մարդիկը աշակերտ կը կոչուին. անոնց ամէն մէկը հաւատացեալներ են: Վասն որոյ, անոնց ամէն մէկը Սուրբ Հոգւոյն ներգործիչ զօրութեանց ենթակայ եղած են: Հարցումը տարօրինակ է, սակայն պատասխանը աւելի տարօրինակ է: Տաճաններկուքը կը պատասխանեն առաքելին. “Մենք լսած ալ չենք թէ Սուրբ Հոգի կայ:” Սուրբ Հոգւոյն միջոցաւ նորոգուած ըլլալ և նոյն քառէն չգիտնալ թէ Սուրբ Հո-

39368-67

52644-ԼԿ. Լ.

գիւ կայ: Զարմանալի՜. շատ զարմանալի: Ի՞նչ կը նշանակէ այս: Ի՞նչ է ասոր բացատրութիւնը: Բացատրութիւնը շատ պարզ է: Հարցումը և պատասխանը մեկնուելու են երկու կողմերուն փորձառութիւններով, և անոնց երեւոյթով:

Այս տասներկու մարդիկը աշակերտներն եղած էին Յովհաննէս Մկրտչին, որ կը քարոզէր ապաշխարութիւն մեղքէ և փրկութիւն քրիստոսի միջոցաւ որ քիչ ետքը պիտի գար: Քրիստոսը քարոզած ատեն Յովհաննէս ըսաւ թէ երբ քրիստոս գայ, իր աշակերտները պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով և կրակով: Խոստացաւ թէ քրիստոս պիտի օրհնէր իր եկեղեցին Պէնտէկոստէի օրհնութիւններով: Պօղոսի հարցումը միայն սա է. «Ընդունած էք այս մեծ խոստումին կատարումը: Ընդունած էք Հոգւոյն կանխաձայնուած ներգործութիւնը և կանխաձայնուած սուրբ կրակը: Պէնտէկոստէն ձեր սրտին ու կենաց մէջն է» Անոնք պատասխանեցին. «Պէնտէկոստէն տակաւին մեր վրայ չէ հասած. տակաւին չենք լսած այդ օրը պատահած զարմանալի դէպքերուն վրայով»: Յայնժամ Պօղոս անոնց պատմեց Հոգւոյն զօրութեամբ հեղման զարմանալի և փառաւոր պատմութիւնը, և հրա-

հանգեց զանոնք իրենց մեծ առանձնաշնորհութիւններուն նկատմամբ: Արդիւնքը սա եղաւ որ Պէնտէկոստէն անոնց եկաւ այդ վայրկեանին և անմիջապէս անոնք ընդունեցին Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնը:

Այս կարեւորագոյն հարցումը իւրաքանչիւրիս կ'ուղղուի հիմա. «Քու կենացդ մէջ Պէնտէկոստէի օր մը եղած է: Քու մէջդ ունի՞ս ներգործող Սուրբ Հոգին և անոր զօրութիւնը: Հարցումը չէ՝ թէ դարձի եկած ես, քրիստոսի կը հաւատա՞մ. այլ սա, իբրեւ դարձի եկած մարդոց և կանանց մէջ՝ ձեր մէջ կը բնակի՞ քրիստոսի Հոգին իբրեւ զօրութեան Հոգին: Ուրիշ բան է քրիստոնեայ ըլլալ և ուրիշ բան է զօրութեան տէր քրիստոնեայ ըլլալ: Քրիստոնեաներ կան, բայց անոնք ալ կան: Երուսաղեմի վերնատունը հաւաքուած հարիւր քսան անձինք Պէնտէկոստէն առաջուան քրիստոնեաներ էին: Ասոր տարակոյս չկայ: Կը հաւատային Յիսուսի. դարձի եկած էին. սակայն Պէնտէկոստէն ետեւ տարբեր քրիստոնեաներ եղան: Պէնտէկոստէն առաջ մնուցուելու և առաջնորդուելու էին: Պէնտէկոստէն ետեւ զայլ առաջնորդեցին: Անոնց կենաց մէջ Պէնտէկոստէ կը նշանակէր հազարաւորներու դարձի գալը, խաչին փա-

ուսուցողութիւնը և հաւատացուիլը, Նոր Կտակա-
րանին գրուիլը, եկեղեցիներու կանգնուիլը,
նոյն իսկ մեծ ֆրիստոնէութեան հիմնուիլը և
հաստատուիլը, և Հազարամեան դարուն մօ-
տենալը: Աւելորդ է հոս կայնիլ և ցուցնել
թէ առանց Աստուծոյ Հոգւոյն կրօնական
կեանքը չունի զօրութիւն: Այդ կէտը արդէն
իսկ լուսաբանած և պարզած եմ՝ քարոզով
մը: Գիտէք այդ կէտին գերագոյն լուսաբա-
նութիւնը — նոյն ինքն Յիսուս Քրիստոս: Մին-
չև իսկ Նա, դեռ Սուրբ Հոգւով չմկրտուած,
բաղդատաբար զօրութիւն չունէր: Յովհանն-
նեսի ձեռքով իր մկրտութիւնն ատենը Հոգին
ամէն չափէ վեր իր վրայ իջնալէն ետքն էր
որ եղաւ խաչին Քրիստոսը և պատմութեան
Քրիստոսը: Երկար ատենէ հետէ կաշկան-
դուած կարողութիւններ, չգործածուած կա-
րողութիւններ, քակուեցան և արձակուեցան
իր մէջ այն վայրկեանին երբ Սուրբ Հոգին
անոր վրայ եկաւ, և նա անմիջապէս սկսաւ
խօսիլ իր այն զարմանալի խօսքերը, և ընել
իր այն զարմանալի գործերը և ապրիլ այն
վսեմ ու կատարեալ կեանքը որ անկէ ի վեր
օրհնած են զաշխարհ: Զօրութեան Քրիստոսն
է Սուրբ Հոգւով լեցուած Քրիստոսը: Հոգւով
լեցուած Քրիստոսն է բազմապատկուած և

իր անձնական զօրութեամբ մազնիսական և
ներշնչիչ և ամենազօր եղած Քրիստոսը:
Մենք ի՞նչպէս կրնանք իբրև քրիստոնեաներ
ընդունիլ Սուրբ Հոգւոյն ներգործութիւնը որ
ըրաւ մեր Տէրը այսպիսի զօրութիւն մը: Ի՞նչ
են Աստուծոյ Հոգին ընդունելու պայմաննե-
րը: Ի՞նչ միջոցներ ձեռք առնելու ենք Աստ-
ուածային զօրութիւն ձեռք բերելու համար:
Կան եղանակներ և միջոցներ և պայմաններ
որ բոլորովին անսխալ են: Որո՞նք են:

Ամէն զօրութիւն կը գործէ մասնաւոր օ-
րէնքներու համաձայն, և այս օրէնքները յար-
գելու ենք եթէ կ'ուզենք ստանալ զօրութիւն
մը, պայմաններուն վերահասու ըլլալու և հա-
մակերպելու ենք: Զաղացքին առումին մէջ
զօրութիւն կայ. սակայն եթէ կ'ուզենք որ
այդ զօրութիւնը գործել տայ մեր ջաղացքը,
պարտիմք գոհացնել քանի մը պայմաններ.
պարտիմք հոգ տանիլ որ ջաղացքին անիւը
այնպիսի դիրք մը ունենայ որ ջուրին հոսան-
քը իր ամբարեալ զօրութեամբ անոր վրայ
էնայ: Երբ զայս կ'ընենք՝ պիտի ձեռք բե-
րենք ազնիւ ալիւր և կեանք տուող հացը:

Պարտէ արուեստահանդէսի մը մեքենա-
ներու սրահին մէջ ուր զետեղուած են բոլոր
քաղաքակրթեալ երկիրներէ ղրկուած մեքե-

նաներ: Այն բոլոր մեքենաներն ալ կը գործեն և կը կատարեն ամէն տեսակ գործ: Ոմանք կը մանեն ամենանուրբ մետաքս թելեր: Ուրիշներ կը փաթթեն պողպատէ խոշոր պարաններ: Ոմանք կը շինեն և կը յղեն և կը սրեն ընտիր ասեղներ: Ուրիշներ ժամացոյցի մագանման փափուկ զսպանկներ կը գալարեն: Ոմանք պողպատի կտորներ կը կտրեն և զանոնք մայրի ծառի ատաղձի նման դարձնելով իրենց ուղած ձեւը կու տան առնոց, տաշեղները ամէն կողմ թռցնելով: Ուրիշներ կը գործածեն ծանր, ահագին մուրձեր, իբրեւ թէ խաղալիկներ ըլլային: Տեսարանը հետաքրքրաշարժ է: Սակայն ո՞ւր և ի՞նչ է զօրութիւնը որ գործել կու տայ այս անթիւ մեքենաներուն: Հոն, չէնքին մէջտեղը, կրնաս տեսնել զայն: Զանոնք շարժող զօրութիւնն է այդ վիթխարի ֆորլիսեան մեքենան, որ կը վերցնէ ու կ'իջեցնէ իր լծակները, և անձայն անշուշտ կը դարձնէ իր յարաշարժ անիւը: Անկէ ամէն կողմ թերեւ երկուքուկէս միոն կ'երկննան առանցքներ ու փոկեր որ անոր զօրութիւնը կը բաշխեն ամէն կողմը: Բաւական է որ մարդ իր մեքենաները բերէ աշխարհի ունէ կողմէն, այդ սրահը դնէ, այդ զօրութիւնը անոնց հաղոր-

դէ, և իր մեքենաները պիտի կատարեն ամէն գործ որոց յարմարութիւն ունին, ըլլա՛յ ահագին պողպատի կտորներ յղեալ գլաններու փոխել, ըլլա՛յ ժամացոյցի փափուկ զսպանակ գալարել: Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնը մեզի կ'առաջարկուի: Մեր գլուխներուն վերեն է այն, ուր որ ըլլայ մեր աշխատութեան դաշտը: Միայն վեր երկննալու և առնելու երբ զայն: Մեր տրամադրութեան ներքեւ գրուած է, և զայն կրնանք գործածել ամէն չափով որով կարելի է մեզ գործածել զայն: Մե՞ծ ձեռնարկներ կան մեր առջև թէ փոքր. փափուկ գործեր՝ թէ դժուար գործեր, այս մեզի առաջարկուած ոյժը բոլորն ալ կրնայ կատարել և բոլորին ալ կը յարմարի:

Աստուած մարդուն հայթայթած է ֆիզիքական զօրութիւն — Բնութեան ոյժերը. սեպերը, լծակը, պողպատեայ զսպանակը, մեքենայով շարժող մուրճը, կազերը, պայթուցիկ նիւթերը, քիմիական խնամութիւնները, տաքութիւն և չփում, վազող ջուրը, հովը, ճնշուած օդը, շոգին և ելեկտրականութիւնը, և ուրիշ բաներ որ գրեթէ անհաշուելի ծառայութիւններ կ'ընեն:

Այս ոյժերը անդադար գործածելով մարդերկրի վրայ իր գործելու ֆիզիքական կա-

ըողութիւնը հաղարապատիկ աւելցուցած է:

Մարդ թող, նոյն կերպով, գործածէ հոգեւոր զօրութիւնը զոր Աստուած իր տրամադրութեան ներքեւ կը դնէ: Սուրբ Հոգւոյն այս ամենազօր օգնութիւնը, եթէ ձեռք ձգուի և մարդուն համար կարելի մեծագոյն չափով գործածուի, անոր հոգեւոր աշխատութեան զօրութիւնը յանհունա պիտի բազմապատկուի: Թիւերը չեն կրնար ցուցնել, ոչ ալ ուսողութիւնը կրնայ չափել ոյժը որով Աստուծոյ եկեղեցին կրնայ հազուիլ, կամ որով անհատ քրիստոնեան կրնայ օժտուիլ՝ ընդունելով Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնը որ մեզի կ'առաջարկուի:

Ի՞նչպէս կրնանք այս զօրութիւնը մերն ընել, այս է խնդիրը: Ոհ, ի՞նչ օրհնեալ է Սուրբ Հոգւոյն հովանաւորութիւնը:

Հոս պիտի թուեմ մէկ քանին այն պայմաններէն առանց որոց անկարելի է հոգեկան զօրութիւն, այլ անոնցմով կու գայ հոգեկան զօրութիւնը: Առաջին պայմանը զոր պիտի յիշեմ, սա է.

1. Պէտք է որ գոյութիւն ունենայ գեղարուեստական հասարակ գեղարուեստական, ինչ Աստուծոյ առեւտի իջն ապաստանի տալիս համար էր Սուրբ Հոգին:

Այս մասին գիտութիւնը զօրութիւն ստա-

նալու առաջին պայմանն էր այս Եփեսացի տառներկու աշակերտներուն համար: Անոնք կ'ապրէին առանց Սուրբ Հոգւոյն զօրութեան. ինչո՞ւ: Վասն զի չէին գիտեր թէ Պէնտէկոստէն եկած էր: Վասն զի չէին գիտեր թէ Պէնտէկոստէն ի՞նչ բերած էր Եկեղեցւոյն: Վասն զի չէին գիտեր թէ Պէնտէկոստէն կարելիութիւն մըն էր իրենց համար: Սուրբ Հոգին ընդունելու համար անոնց առած առաջին քայլն էր Երուսաղեմի վերնատան մէջ հաւաքուող հարիւր քսան անձանց պատահած դէպքին պատմութեան ակնածութեամբ և անձկանօք մտիկ ընել ու հաւատալ: Իրենց Տէրոջ հրամանին համեմատ հոն սպասել, հոն աղօթել, իրենց ամէն ըրածին մէջ միաբան ըլլալ, սաստկաշունչ հովի ձայնը, հրեղէն լեզուներու երևնալը, կրակին իւրաքանչիւրին հոգւոյն մէջ մտնելը, և այն փառաւոր արդիւնքները որ յառաջ եկան, այսինքն՝ հաւատացեալներուն փոխուիլը որոնք ատկէ առաջ տկար, վարանոտ և երկմիտ էին, և որոնք սակայն այս ժամանակէն սկսեալ նուիրագործուեցան, յարձակողական և միշտ գործունեայ ոգի մը ստացան և զօրութեամբ լեցուեցան: Տառներկու Եփեսացի աշակերտներուն առաջին պայմանն էր գիտութիւն.

կատարեալ գիտութիւն՝ թէ Հոգւոյն զօրու-
թիւնը կարելի էր դիւրաւ ձեռք բերել. գի-
տութիւն՝ թէ երբ Սուրբ Հոգին մարդու մը
մէջ բնակի, ի՞նչ կ'ընէ անոր համար և անոր
միջոցաւ:

Արդ, այս Եփեսացւոց առաջին կարօտու-
թիւնն է նաև Բ. առաջին կարօտութիւնը —
Գիտութիւն. գիտութիւն՝ թէ Պէնտէկոստէն
բան մըն է որ կրնայ շարունակուիլ, կրկնուիլ
և կրկնապատկուիլ: Նոր կտակարանին մէջ
մէկէ աւելի Պէնտէկոստէ կայ: Պէնտէկոստէ
մը կայ Երուսաղեմի վերնատան մէջ: Պէնտէ-
կոստէ մը կայ Կոռնելիոսի տան մէջ ուր Քրիս-
տոնեայ Եկեղեցւոյն դռները լայն բացուած
են կռապաշտ աշխարհը ներս ընդունելու:
Պէնտէկոստէ մը կայ մեր բնաբանին պատ-
մութեան մէջ, որ պատահեցաւ Եփեսոս
կռապաշտ քաղաքին մէջ: Պէնտէկոստէն շա-
րունական կարելիութիւն մըն է: Գիտե՞նք
զայս: Գիտե՞նք թէ թէպէտ մեծ բան է
դարձի գալ, դարձի գալէն աւելի մեծ բան
մը կայ: Մեր շուրջը կը տեսնենք մարդիկ և
կիներ որ տարակոյս չունին թէ փրկուած են.
անտարակոյս երկինք պիտի հասնին, սակայն
տկար մարդիկ և տկար կիներ են. Սոգոմ
բնակող Ղովտին պէս են. բան մը չեն արժեք

աղօթելու զօրութեան, գործելու զօրութեան,
վկայելու զօրութեան մասին: Իրենց հետ
մէկը պիտի չտանին երկինք, մինչև իսկ ոչ
իրենց զաւակները: Եթէ Եկեղեցւոյն Բ. առ-
անդամները ասոնց պէս ըլլային — ասոնց պէս
ըստ ամենայնի սահմանափակ հոգեկան կե-
նաց մէջ, ասոնց պէս զանցառու կրօնական պար-
տականութիւն կատարելու մէջ, Աստուծոյ Ե-
կեղեցին անտարակոյս պիտի քայքայուէր:
Գիտե՞նք թէ այս նոյն մարդիկ կրնային ըլլալ
ահագին զօրութեան տէր անձինք Եկեղեցւոյն
մէջ և Քրիստոսի Արքայութեան մէջ, եթէ
միայն ուզէին: Աստուծոյ Հոգին մեծապէս
կ'անձկայ զանոնք իրն ընել և անոնց ամէն
մէկ կարողութիւնը գործածել ազնիւ ու բարի
նպատակներու: Պատրաստ է անոնց տալ ի-
րենց ունեցածէն աւելի առատ կեանք: Գի-
տե՞նք թէ անոնք պատասխանատու են իրենց
գործերուն սահմանափակ ըլլալուն համար:
Չեն ինչ որ Աստուած կ'ուզէ որ ըլլան: Իրաւ
է որ քրիստոնեաներ են, սակայն ասոնց «սպի-
քրիստոնեաներ»: Իրենք զիրենք կը կողոպտեն,
իրենք զիրենք կ'աղքատացնեն: Գիտե՞նք
զայս: Սուրբ Հոգին Աստուծոյ կողմանէ ա-
նոնց մատուցուելուն համար իրենց մէջ ու-
նին կարելիութիւններ փէրի մը, Հաուըրտ

մը, լուտեր մը, ֆրէնսէս ընտրի Հէվէկալ մը, Մատամ Կիւյոն մը ըլլալու: Քրիստոնեայ բարեկամներ, այս մասին տակաւին մեր մէջ գիտութիւն մուտ չէ գտած: Տակաւին չենք գիտեր թէ ի՞նչ է Աստուծոյ սիրտը այս մասին, կամ թէ ի՞նչպէս կը վշտացնենք Աստուծոյ Հոգին և կը մարենք Աստուծոյ Հոգին: Աստուած կը տենչայ եկեղեցիներու՝ ուրոնց միջոցաւ կրնայ գործել, և քրիստոնեայ մարդոց ու կանանց՝ ուրոնց միջոցաւ կրնայ գործել: Աստուծոյ Հոգին կաշկանդուած է սուրբ, հաւատարիմ, անձնուէր քրիստոնեաներու չգոյութեան համար, վասն զի ասոնց մէջ և ասոնց միջոցաւ կը գործէ: Ո՛հ, ի՞նչ պիտի մարդիկ և կանայք պիտի ըլլայինք եթէ միայն թոյլ տայինք որ Աստուած ձեռք մեզ, լեցնէր մեզ, գործէր մեր միջոցաւ:

Մեր կարօտութիւնն է Աստուծոյ իր Հոգիով մեր մէջ բնակիլը: Մեզմէ լաւագոյնները շատ շուտ Հոգիէն մղուած են կրօնական կենաց մէջ, և ոչ Հոգիէն մղուած: Լաւագոյն է Հոգիէն մղուիլ քան Հոգւոյն հետ երբեք գործ չունենալ, սակայն Հոգիէն մղուիլ յոյժ լաւագոյն է քան Հոգիէն մղուիլ: Յայնժամ մեր էութեան խորութիւնները կ'ազդուին և կ'ըլլանք խորահոգի: Յայնժամ կ'ըլ-

լանք եկեղեցւոյն համար նախանձաւոր: Յայնժամ մեր պարտաւորութիւնը առանձնաշնորհութեան կը փոխուի: Յայնժամ իբրև քրիստոնեայ գոյութիւն ունենալէ աւելի բան մը կ'ընենք, կ'ապրինք, կ'ապրինք մեր բնութեան լաւագոյն մասերուն համաձայն: Կ'ապրինք ներսէն, և ոչ դուրսէն: Ո՛հ, մեծ տարբերութիւն կայ Հոգւով չներգործուող քրիստոնեային և Հոգիով չեղող քրիստոնեային մէջ: Անոնց մէջտեղ նոյնպիսի տարբերութիւն կայ՝ որչափ կայ Էստիսընի մեքենայ մարդուն և այն մարդուն մէջտեղ զոր Աստուած ստեղծած և անոր մէջ կենդանի հոգի մը չնշած է: Կ'ըսուի թէ եթէ Էստիսընի գործատեղին այցելենք, դուռը պիտի բացուի և պիտի դայ երիտասարդ մը, որ մեզ պիտի ողջունէ քաղաքավարական խոնարհութեամբ մը, և ըսէ «Բարի լոյս», և յետոյ ժամացոյցը պիտի հանէ և ըսէ մեզի թէ ժամը քանին է: Անոր մէջ կայ ձայնագիր մը: «Այդ մարդը բոլորովին կը բաղկանայ զապանակներէ և թելերէ և զալարուած թելերէ, և ուրիշ բաներէ ալ զորոնք Էստիսըն գիտէ: Սենեակին մէջ կան աչքերէ ծածկուած երեկտրական բախոցներ, տախտակամածին և կարասիներուն մէջ կան երեկտրական տախտակներ ու կոճակներ,

և այս էակը կը շարժի և կը խօսի այս բոլոր զարմանալի մեքենաներուն միջոցով:” Զարմանալի է այս մետաղեայ մարդը, և զարմանալի են անոր ըրած բաները, սակայն մարդ չէ նա: Երբեք արժէք չունի բաղդատմամբ էտիսընի զոր Աստուած ստեղծած է: Արդ, որչափ մեծ որ է կենդանի մարդուն և ելեկտրականութեամբ շարժող և խօսող մարդուն տարբերութիւնը, նոյնչափ մեծ է Սուրբ Հոգւոյն զօրութեամբ լեցուած քրիստոնեային և Սուրբ Հոգին չունեցող քրիստոնեային տարբերութիւնը, իր մէջ Պէնտէկոստէ մը ունեցող քրիստոնեային և Պէնտէկոստէ չգիտցող քրիստոնեային տարբերութիւնը:

Սակայն յիշելու եմ ուրիշ պայման մը որ Աստուծոյ զօրութեան Հոգին ընդունելու համար անհրաժեշտ է:

Այդ պայմանը սա է.

2 Մեր հոգիներուն մէջ ինքուր զբաւոր պէն իջնելու է յետոյ բերելու Աստուծոյ Հոգին և անոր զօրութիւնը:

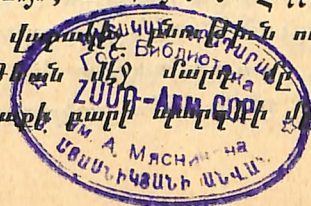
Սա գիտութիւնը թէ հնարաւոր է Աստուծոյ Հոգին առնել՝ արժէք ունի ցորչափ փափաք յառաջ կը բերէ: Այն վայրկեանին երբ եփեսացի տաաներկու աշակերտները տեղե-

կացան Պէնտէկոստէին՝ փափաքեցան Պէնտէկոստէի: Եւ այն վայրկեանէն երբ փափաքեցան Պէնտէկոստէի՝ Աստուած տուաւ անոնց Պէնտէկոստէ:

Այս մասին փափաք հաւասար է անոր կատարման մասին Աստուծային մարգարէութեան: Աստուած իր լաւագոյն պարգևները բռնի չտար մեզի: Արդարեւ, Աստուած բռնի ոչինչ կու տայ մեզի: Մեզ ստեղծած է ազատ էակներ, մեզ օժտած է կամքով մը, միշտ մեզի հետ կը վարուի իբրեւ ազատ էակներու հետ, և միշտ կը յարգէ մեր կամքը: Եթէ չես ուզեր ստանալ Հոգւոյն զօրութիւնը, այդ զօրութիւնը երբեք պիտի չստանաս:

Ի տես սա իրողութեան թէ փափաք էական է զօրութեան Հոգւոյն մեր մէջ բնակելուն, մեզի համար այս մասին մեծագոյն կարեւորութիւն ունեցող խնդիրն է թէ ի՞նչպէս կրնանք հոգիներուն մէջ փափաք բնակելու կայ զոր ժամանակ ունիմ հիմա մէջ բերել, և այդ եղանակն է Ապրիլ անոնց հետ որ ինքեքսին Հոգւոյն, և սորաւոր էն Հոգին:

Փափաքը վայրկեաններին ունի: Թող հասարակութեան մէջ մարդիկ իր բոլոր սրտով փափաք բարի եղբայր լինին, և հա-

զարաւոր ուրիշներու ալ փափաքիլ պիտի տայ նոյն պարգեւին : Փափաքը վարակիչ բնութիւն ունի : Եփեսացի տառներկու աշակերտները Պէնտէկոստէի մը փափաքով վառուեցան, մտքով Երուսաղէմի այդ պատմական վերնատան մէջ գտնուող աշակերտներուն հետ շփման մէջ դրուելով : Պօղոս պատմեց անոնց թէ ինչպէս Յովհաննէս Հոգւով լեցուեցաւ, Պետրոս Հոգւով լեցուեցաւ, և Մարիամ ու Ստեփանոս Հոգւով լեցուեցան. և յետոյ պատմեց անոնց իրեն պատահածը և թէ ինչպէս Հոգին իրեն վրայ իջաւ : Պատմեց անոնց թէ այս բոլորը ինչ կրցան ընել Հոգւոյն զօրութեամբ, և թէ Հոգին ինչ եղած էր անոնց համար, և արդիւնքը սա եղաւ որ Եփեսացի տառներկու աշակերտները ըսին, "Ոհ, երանի՛ թէ Սուրբ Հոգին մեր մէջ ալ բնակէր :"

Եթէ Եփեսացի տառներկու աշակերտներուն պէս կ'ուզենք ստանալ այն փափաքը որ օրհնութիւն պիտի բերէ մեր վրայ՝ մեր անձերը հպման մէջ դնելու ենք անցեալ դարերու այն մարդոց և կանանց հետ որ Աստուծոյ Հոգւոյն չնորհիւ Քրիստոսի դատը մեծ աշխուժիլ յառաջ տարած են անցեալ դարերու մէջ : Անոնց հետ այնքան սերտ յարա-

բերութիւն ունենալու ենք՝ որ կատարելապէս ճանչնանք զանոնք : Վասն զի եթէ ճանչնանք զանոնք, պիտի սքանչանանք անոնց վրայ, և երբ սքանչանանք անոնց վրայ, պիտի ցանկանք անոնց կեանքերուն և այն աղբւրիին որմէ բղխեց անոնց կենաց կորովը : Այս կերպով կրնանք տեսնել թէ ինչ բաներ հնարաւոր են մեզի համար :

Անցեալ շաբթու ինքնիրենս ըսի, "Պիտի այցելեմ Աստուծոյ մարդոց որ Աստուածային զօրութեան աղբւր ճանչցուած են Եկեղեցւոյ պատմութեան մէջ : Պիտի քննեմ թէ ինչպէս կարողացան Հոգին ընդունիլ, և պիտի քննեմ թէ Հոգին ինչ էր անոնց համար : Բացի նախ Սկովտիոյ Պատմութիւնը և դարձայ այն էջին որ կը պատմէ Շոթթսի եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցած արթնութեան վրայով : Հոն Սուրբ Հոգւոյն զմարդիկ դարձի բերելու կարողութեան յայտնի արտայայտութիւն մը եղաւ : Երիտասարդն ճոն Լիվինկուդըն այդ արթնութեան ատեն կը քարոզէր : Այնքան մեծ էր անձին անարժանութեան մասին իր զգացումը որ երբ տեսաւ ունկնդիրներուն հետզհետէ խռնուիլը՝ որոշեց չքարոզել : Զգաց թէ չէր կրնար քարոզել : Մինչև անգամ այնչափ յառաջ դնաց որ սկսաւ քալել, եկեղեցիէն

դուրս ելլելու համար։ Սակայն Աստուծոյ Հոգին արգելեց զնա և հրամայեց անոր որ ետ դառնայ և կատարէ իր պարտականութիւնը։ Հոգին արգելեց զնա անոր հոգւոյն մէջ ներարկելով այն հին հարցումը զոր Աստուած Հին Կտակարանին մէջ ուղղեց իր Ուխտին ժողովուրդին, Իսրայէլի, երբ անոնք անգամ մը վհատութեան մէջ ինկան։ Այդ հարցումը սա էր. «Միթէ ես անապատ եղայ քեզի։» Այդ հարցումը զոր բրաւ Սուրբ Հոգին՝ Լիվինկադընի հոգւոյն խորը թափանցեց, և նա երեսը երկինք վերցնելով ըսաւ, «Ոչ, Տէր, ինծի համար երբեք անապատ եղած չես։ Միշտ եղած ես Եդեմ մը, կատարեալ Դրախտ մը։ Միշտ եղած ես Քանան մը, ճշմարիտ Աւետեաց Երկիր մը, կաթ ու մեղր բոխող երկիր մը։ Իմ անձէս կ'ամչնամ։ Քու զօրութեանդ վրայ կատարեալ վստահութեամբ ետ պիտի դառնամ և քարոզեմ քու ճշմարտութիւնդ։ Միայն թող Հոգւոյդ զօրութիւնը ընկերանայ իմ քարոզութեանցս։» Հէթերինկլիթըն, իր Սկովտիոյ պատմութեան մէջ, կը պատմէ թէ անգամ մը երբ քարոզեց իր ունկնդիրներէն ոչ նուազ քան հինգ հարիւր հոգիի վրայ տեսնուեցաւ յայտնի փոփոխութիւն մը, և նոքա այնուհետեւ շարունակեցին ըլլալ կենդանի քրիստոնէի։

եաներ։ Ո՞վ կրնայ կարգաւ այդ պատմութիւնը և Աստուծոյ Հոգին ընդունելու չփափաքիլ։

Յետոյ կարգացի ճոնաթան Էտուերդի հուշակաւոր քարոզին պատմութիւնը։ Այդ քարոզը խօսուեցաւ Մասաչուսեցի Էնֆիլտս քաղաքին մէջ զումարուած արթնութեան ժողովի մը մէջ։ Նիւթն էր, «Մեղաւորներ բարկացած Աստուծոյ մը ձեռքը։» Միշտ իր ձեռագիրէն կը կարդար։ Դուն ուրեք աչքը կ'ուղղէր ունկնդիրներուն։ Երկայնահասակ էր և բարակ, և վար և յառաջ կը ծռէր կարգացած ատեն, իր ձեռագիրը տեսնելու համար։ Գրեթէ բնաւ շարժում չէր ըներ։ Իր ձայնը թէեւ յստակ չէր զօրաւոր։ Արդարեւ մարդկային ճարտասանութեան հրապոյրը չէր որ կը շարժէր ունկնդիրները։ Սակայն անտառ որ կը շարժէր ունկնդիրները։ Սակայն անտառակոյս մեծ զօրութիւն մը կար հոն։ Ունկնդիրները մի առ մի ելան, մինչև որ գրեթէ բոլորն ալ ոտքի վրայ էին, և անոնցմէ շատերը իրենց առջևի նստարանները կը բռնէին և կը դողային։ Հարիւրաւորներ մեղքերնին խոստովանեցան այդ քարոզին ազդեցութեանէն։ Աստուծոյ զօրութիւնը հոն էր։ Քրիստոսի ո՞ր պաշտօնեան կրնայ կարգաւ սոյն տեսարանին վրայով առանց գոչելու, «Ոհ, ինչ մեծ է Հոգւոյն զօրութիւնը։»

Յետոյ կարդացի Ուխտֆիլտի, Ուէսլիի և Ֆիննիի կենսագրութիւններէն մասեր : Չեմ կրնար հոս մանրամասնութեանց մտնել, սակայն սա ըսելու եմ թէ այս մարդիկ գործածուեցան Աստուծոյ կողմէ, վասն զի անձերնին բոլորովին Աստուծոյ յանձնեցին երբեք բան մը իրենց չպահելով, և ընդունեցին Հոգին, վասն զի բոլորն ալ Հոգւոյն կը փափաքէին եռանդով մը որ չէր կրնար մարիլ և որ ոչ մի զոհողութենէ կը քաշուէր :

Անցեալ շաբթուան կարդացածս զիս զարմանալի կերպով շարժած է և հոգիս այնքան լեցուցած է Աստուծոյ Հոգւոյն փափաքով՝ որ ձեզի կ'ըսեմ իմ կատարեալ փորձառութեամբս թէ, եթէ կ'ուզէք ձեր սրտին մէջ Աստուածային զօրութեան փափաք բռնկցնել, ձեր անձերը հպման մէջ դրէք Աստուծոյ այն մարդոց ու կանանց հետ որ լեցուած են Սուրբ Հոգւով, և որ դո՛հ սիրտ ունին վասն զի այսպէս լեցուած են, և որ ճիշդ ասոր համար աշխարհի մէջ հոգւոր զօրութեան տէր անձինք են : “Երանի անոնց՝ որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան, ինչու որ անոնք պիտի կշտանան :”

Երրորդ պայման մին ալ կայ մեր մէջ բնակող Սուրբ Հոգւոյն լիակատար զօրու-

թիւնը վայելելու համար : Սա է այդ պայմանը .

3. Ահն ինչ որ Հոգւոյն հակառակ է, հանդուրժելու է զի կենսութիւն, և ասէն բան սորադաս ընելու ենք Հոգւոյն : Թոյլ տալու ենք անոր որ զի հրահանգէ . մենք չենք կրնար հրահանգել զին :

“Այս յեղաշրջական է,” կ'ըսէք . այո, այդպէս է : Եւ սակայն այս է զինը որ վճարուելու է Հոգւոյն համար : Ուրիշ ճամբայ չկայ : Կա՛մ զայս վճարել կա՛մ Հոգին չընդունիլ : Հոգին չընդունիլ է Աստուծոյ Արքայութեան մէջ բոլորովին անպիտան ըլլալ : Լաւ գիտցէք նախ՝ սա թէ “Աստուած մրցակիցներ պիտի չունենայ :” Լաւ գիտցէք երկրորդ՝ թէ “Աստուած երբեք մէկո՛ւն տուած չէ իր զօրութեան Հոգին որ զայն ստանալու համար ամէն բան ծախելու պատրաստ վիճակին հասած չէ :” Այս է ամենէն մեծ և փառաւոր պարգևը զոր Աստուած կրնայ տալ մեզի : Լաւ գիտցէք, երրորդ՝ թէ “Չէք կրնար ծառայել Աստուծոյ ու Մամնայի :” Ասոնք խորհրդաւոր են : Մեզի հարցումներ ընել կու տան : Խիստ եզրակացութեանց կ'առաջնորդեն զմեզ :

Օրինակի համար, հոս կայ կին մը, որ ինքզինք քրիստոնեայ կը դաւանի, ընկերու-

Թիւնը շատ կը սիրէ, պճնասէր է, պարահանդէսներու և հացկերոյթներու խորհուրդներով զբաղած, հաճոյասէր, կ'ապրի եկեղեցիէն դուրս, մաս չունի բարեսիրական ընկերութեանց գործին մէջ որ այսօր կը կատարուի Աստուծոյ՝ քրիստոնեայ կանանց առջև բացած դաշտերուն մէջ։ Այս կնոջ միտքը կը գործէ այս առաւօտ։ Կը քննէ այս խորհուրդները զորս կը ներկայացնեմ, և եզրակացութիւններ կը հանէ անոնցմէ։ Անկեղծ է, արդարասէր է, ուղղախոհ է, փայլուն և մտացի է, մեր խնդիրը լաւ կը հասկնայ։ Ահա եզրակացութիւնը որուն կ'առաջնորդէ զինք իր տրամաբանութիւնը։ Եթէ Սուրբ Հոգւով լեցուիմ, ամբողջ կեանքս պիտի յեղաշրջուի Անն մինչև Ք։ Պիտի փոխէ իմ ծախքերուս գումարը։ Պիտի փոխէ հագուստիս ձևը։ Պիտի փոխէ իմ առանին կեանքս։ Պիտի փոխէ ընկերներս, փափաքներս, ճաշակներս և ժամանակ անցըներու կերպս։ Պիտի ստիպէ զիս նոր տեսակ զբաղումներ ունենալ։ Զիս բոլորովին նոր կին մը պիտի ընէ։ Յաւիտեան և անդառնալի կերպով պիտի արդելէ զիս շարունակել ընկերական զբօսանքներու առաջնորդ ըլլալու պաշտօնս։

Այո, սիրելի կին, այդ բոլորը պիտի ընէ։

Երբեք մէկը տեսած չէ ընկերական ակումբներու մէջ փայլող կին մը որ միևնոյն ատեն ըլլայ նաև Սուրբ Հոգւով լեցուած։ Եզրակացութիւնդ տրամաբանական է ու ճշմարիտ։ Միակ հարցումը զոր պիտի ընես սա է. “Յօժա՞ր եմ այդ գինը վճարել աշխարհիս մէջ Աստուծոյ մէկ զօրութիւնն ըլլալու համար։” Աստուած, թէ Մամնան։ Կա՛մ մին պիտի ունենաս, կա՛մ միւսը. չես կրնար երկուքը մէկտեղ ունենալ։ “Խաչը հանէ” խօսքը կերպով մը կեանքիդ մէջ մտնելու է, եթէ կ'ուզես լիովին հետեւիլ Յիսուս Քրիստոսի։

Օրինակի համար, հոս կայ մարդ մը որ այդ կնոջ պէս կը մտածէ, և նոյնօրինակ եզրակացութեան մը կը հասնի։ Իր եզրակացութիւնը սա է. Անկարելի է ինծի Հոգւոյն զօրութեամբ լեցուիլ ցորչափ կը շարունակեմ ներկայ կեանքս։ Աշխարհ ինծի համար ամէն բան է։ Կենաց մէջ առաջին նպատակս է ստակ դիզել, և ստակ դիզել ինծի համար։ Կը սիրեմ հարստութեան տուածը այսօր։ Մարդուս յարգանք կը բերէ։ Անոր առջև պաշտօններ կը բանայ։ Անոր ձեռքը զօրութիւն կը դնէ։ Ճամբորդելու կարող կ'ընէ զնա։ Անոր կու տայ հեշտութիւններ։ Ստակը ամէն բանի կարող է։ Հիմակուան պէս պիտի

չկրնամ խորհիլ, հաւատալ, սիրել և գործել
եթէ Աստուծոյ Հոգին ընդունիմ:

Ոչ, չես կրնար: Յիսուս կ'ըսէ թէ աշ-
խարհս չկրնար ընդունիլ Հոգին: Յորչափ աշ-
խարհիս մէջ կ'ապրիք և աշխարհէս էք,
անշուշտ չէք կրնար ընդունիլ Հոգին: Սուրբ
Հոգւով լեցուած մարդը Աստուծոյ համար և
Աստուծոյ հետ կը գործէ: Չափազանց փութ-
կոտ է գործի մէջ, սակայն չափազանց փութ-
կոտ է նաև ստակ շահելու, որպէս զի ծախսէ
Աստուծոյ համար և հոգիներու փրկութեան
համար: Նա այնպիսի մարդ մըն է որ կը
հաւատայ թէ ստացուածքը ինչպէս որ իրա-
ւունքներ ունի՝ նոյնպէս ունի նաև պարտա-
կանութիւններ: Իր հարստութիւնը արժէքա-
ւոր կը համարի միայն վասն զի կրնայ գոր-
ծածուիլ աւետարանչական նպատակներու:
Կ'ըսէ իր անձին. “Աստուած զիս պատասխա-
նատու կը բռնէ ազդեցութեան ամէն մէկ հիւ-
լէի համար զորս ունիմ, ինչպէս, դրամական
ազդեցութիւն, ընկերական ազդեցութիւն,
մտաւորական ազդեցութիւն:” Քրիստոնեայ
բարեկամս, երբ թոյլ կու տաս որ ստակ
գիզելը քու և Աստուծոյ զօրութեան ստաց-
ման մէջտեղ կայնի՝ վերջին աստիճան յիմա-
րական գործ մը կ'ընես: Հարստութիւնը ու-

րիշ ինչ առաւելութիւններ որ ունենայ, ան-
ցաւոր է: Եթէ քեզմէ չբաժնուիր, դուն
անկէ կը բաժնուիս: Կարճ ժամանակ կրնաս
վայելել զայն: Ժամուան մը հիւանդութիւնը
կրնայ քեզի համար անարժէք ընել զայն:
Ծերութիւնը վրադ կը հասնի, կ'ունենաս
կաթուած, յօդացաւութիւն, դժուարամար-
սութիւն և անզօրութիւն, և յայնժամ հա-
րստութիւնը աչքիդ չերևնար: Ի՞նչ էր հա-
րստութիւնը Բերգիլիի համար: Ոսկի պէտք
չէ որ ըլլայ արժէքի չափդ: Աստուծոյ զա-
ւակը ոսկով լեցուն քսակը ամէն բանէ վեր
դասելու չէ: Գիտէք այն հին պատմութիւնը
թէ Քրիստոսի քսակը որով ինկաւ երբ Քրիս-
տոս կը բաժնէր իր երկրաւոր ստացուածքը:
Այս պատմութիւնը կը հաղորդուի հին ա-
տենուան աստուածաբաններէն, որոնք միշտ
ամէն բան կ'արտայայտէին ճարտարութեամբ
և նոյն ատեն լայնութեամբ: Սա է այդ հին
պատմութիւնը. “Քրիստոս իր զգեստները
թողուց զինուորներուն, իր մայրը թողուց
Յովհաննէսի, իր ներումը՝ զղջացող աւազա-
կին, իր խաղաղութիւնը՝ իր աշակերտներուն,
Սուրբ Հոգւոյն մասին իր խոստումը՝ բոլոր
անոնց որ կը փափաքին և կը սպասեն անոր,
սակայն իր քսակը թողուց Յուդայի:” Դուք

որը պիտի ընտրէք. միայն +ա՞յլ: Այդ ամենէն չնչինն է: Այդ կը յարմարի Յուդա իսկարիովտացիին: Այդ հակառակն է զօրութեան Հոգւոյն ներգործութեան:

Այս խորհուրդներէն կը նշմարենք պատճառը թէ ինչո՞ւ Գրիստոնէական Եկեղեցւոյն մէջ չբնակիր Աստուծոյ Հոգին ու Աստուծոյ զօրութիւնը: Նորաձեւութիւնը անոր դէմ կը փակէ դուռը: Աշխարհասիրութիւնը կը փակէ դուռը: Աստուծոյ Ժողովուրդը ըստ բաւականին անձնատուր եղած չեն Աստուծոյ: Եկեղեցւոյ անդամներուն մեծամասնութիւնը կը բաժնուին երկու կարգի, որոնք վայելչապէս կոչուած են “Աշխարհասէր Սուրբ” և “Բոլորովին Աշխարհասէր”: Այդ երկու կարգերը իրապէս մէկ են: Եկեղեցին Աշխարհին մէջ է, և Աշխարհը Եկեղեցւոյն մէջ է: Անոնց մէջտեղ չկայ իրարմէ բաժնող լայն միջոց մը: Եթէ Աստուծոյ Հոգին մեր մէջ կը գործէ այսօր, զմեզ դժգոհ պիտի ընէ իրաց այնպիսի վիճակէ: Մեզ պիտի լեցնէ սուրբ անհանգստութեամբ մը մեր ապրելու եղանակին հանդէպ: Մեզի պիտի զգացնէ մեր օտարացումը Աստուծոյ: Մեզի պիտի ցուցնէ թէ ո՞րչափ քիչ բան կ’ընենք, և ո՞րչափ չենք նուիրագործուած Գրիստոսի: Մեզի պի-

տի ցուցնէ թէ ի՞նչ կրնայինք ընել և ի՞նչ կրնայինք ըլլալ: Յետոյ պիտի գայ զոհոգութիւն ընելու, և Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնը ընդունելու փափաք, տենչանք, ըղձանք և յօժարութիւն:

Նորաձեւութեան և աշխարհասիրութեան վրայ խօսեցայ իբրև Աստուծոյ Հոգւոյն մեր անձերուն մէջ բնակելը արգելող բաներու վրայ: Ուրիշ արգելք մըն ալ կայ զոր կ’ուզեմ յիշել: Ասոնցմէ բոլորովին տարբեր է, սակայն անոնց չափ հասարակ է, և բաղդատաբար անպիտանութեան մատնած է շատ կեանքեր որ կրնային ըլլալ աշխարհիս մէջ պայծառ լոյսեր Աստուծոյ և մարդոց համար: Այդ արգելքը սա է. Երկբայութիւն և երկչոտութիւն և չափազանց համեստութիւն Աստուծոյ համար աշխատելու մէջ և կատարելու մէջ այն գործը զոր կրնանք կատարել և մեր պարտականութիւնն է կատարել: Շատ տաղանդներ այս կերպով թաշկինակներու մէջ ծրարուած կը պահուին, և շատ կարողութիւններ այսպէս կը կաշկանդուին, և շատ լոյսեր այսպէս կը մարումին: Պընեան կը ցուցնէ զայս եկեղեցւոյն՝ երբ կը ներկայացնէ Սատանան, Ամթը, այդ Ժպիրհ և համարձակ էակը, իբրև իր գիրքին մէջ գեր ունեցող անձերէն

միոյն վրայ ներգործող: Ամօթը արգելեց այս ֆրիստոսի հետևողին ամէն քայլը զոր նա ջանաց առնել: Կաշկանդեց զնա ամէն արարքի և բարի գործի մէջ զոր նա կը փափաքէր կատարել: Տիկին Պուլթհ “վկայութիւն Տալ” անուն իր գրած տետրին մէջ, գլուխ մը կը յատկացնէ իր փորձառութեանց որ ճիշդ տեղն է հոս յիշել: Այդ համարձակ էակը, Ամօթը, գրեթէ բոլոր կենացը մէջ ամուլթեան դատապարտած է իր կարողութիւնները: Սակայն և այնպէս, այդ կինը անոր յաղթեց գիշեր մը Լոնտոն իր ամուսնոյն մատուռին մէջ: Շատ անգամներ որոշած էր ելլել պատմել թէ ինչ եղած է ֆրիստոս իրեն համար և ինչ ըրած է իրեն համար: Սակայն, թէպէտ շատ անգամ ջանաց, չկրցաւ իր օրոշումը գործադրել: Այդ գիշերը յաղթութիւնը շահեցաւ: Ի զարմացումն իւր և ի զարմացումն ամենուն, ոտքի վրայ ելաւ և սկսաւ խօսիլ: Չէր գիտեր թէ ինչ կ'ըսէր, սակայն ամէն մարդ զգածուեցաւ: Իր խօսքերը այդ մատրան մէջ հոգեւոր արթնութեան մը ծնունդ տուին: Սկզբնաւորութիւն մը ընելէ ետեւ ստիպուեցաւ ուրիշներուն պաղատանքներուն և թախանձանքներուն համար շարունակել իր խօսիլը և Տէ-

րովը համար գործելը: Անոր կեանքը աճեցաւ: Անոր զօրութիւնը աճեցաւ: Ո՛րչափ աւելի յօժարութիւն կը ցուցնէր իբրեւ միջոց գործածուելու, ա՛յնչափ աւելի կը գործածէր զնա Հոգին: Նա օգնեց Փրկութեան Բանակին կազմակերպուելուն: Գրեց այն բարեպաշտական գիրքերը որ կ'առաջնորդեն այս Բանակը իր արշաւանքին մէջ, և այս գիրքերէն ոմանք, զոր օրինակ, “Գործնական Կրօնք,” “Կեանք և Մահ,” “Ժաղովրդին Քրիստոնէութիւնը,” “Աստուածապաշտութիւն,” ամենէն աւելի խոր, շարժող, Աստուածաշնչի ոգին կրող գրքերն են որ կը գտնուին իմ գրատանս դարակներուն վրայ:

Ամէն քրիստոնեայ պաշտօնեայ ունենալու է այս գիրքերը: Վերոյիշեալ կնոջ կեանքը յառաջ բերաւ հազարաւորներու փրկութիւնը, և այդ կեանքը այս փրկուած հազարաւորներուն մէջ մարմնացած կը գործէ Աստուծոյ համար:

Խորհեցէք թէ այդ կեանքը անպիտան դառնալու որքան մօտեցած էր մէկ բանով մը, այն ալ անվրաս սեպուած բանով մը, այսինքն երկչոտութեամբ: Երկչոտութիւնը կրնայ արգիլել զօրութեան Հոգւոյն մեղի գալը:

“Երբոր հաւատացիք՝ Սուրբ Հոգին առի՛ր

արդեօք։” Բնաբանս հարցում մըն է. ես ալ մէյ մը խորհեցայ քարոզս միայն հարցումներէ բաղկացնել, սակայն հիմա չեմ կրնար այդպէս ընել։ Եւ սակայն պիտի ընեմ քանի մը հարցումներ, ձեզի թողլով որ անոնց պատասխանէք. հարցումներ՝ որ նպաստելու են Սուրբ Հոգին ընդունելու փափաք արթնցնելու, և ծնունդանելու են դժգոհութիւն մինչև որ Սուրբ Հոգին ստացուի։

Առանց Սուրբ Հոգւոյն քրիստոնեան կրնայ աճիլ, յաջողիլ կամ զօրանալ։ Դուք չէք որ կ'որոշէք Հոգւոյն ներկայութեան աստիճանը։ Ե՞րբ կը մտնէ ձեր անձին մէջ, ո՞չ ապաքէն ձեր հրաւերով. և ե՞րբ բացակայ կ'ըլլայ, ո՞չ ապաքէն երբ անոր դէմ կը դնէք և չէք թողուր որ ձեր մէջ մտնէ։ Ինչո՞ւ անհոգութեան և անտարբերութեան մէջ ինկած էք ձեր հոգւոյն և ուրիշներու հոգիներուն նկատմամբ։ Ասոր պատճառը չէ՞ Հոգւոյն ձեր մէջ չգտնուիլը։ Ձեր կենաց մէջ չկա՞ն զնա արգելող մեղքեր, հպարտութիւն և անձնասիրութիւն, խոչընդոտներ, ձեր ընկերական, գործի, ընտանեկան կեանքերուն մէջ կրօնքը խեղդող, ձեր էութիւնը, ժամանակ և ոյժը Տէրոյմէն խոտորցնող բաներ։ Չունի՞ք զանցառական մեղքեր և ներգործական մեղքեր, ու

րոնք կը տրտմեցնեն Աստուծոյ Հոգին։ Ձեր բոլոր էութիւնը լեցուած չէ՞ աշխարհային փառասիրութեամբ։ Եւ ձեր այդ վիճակէն գոհ չէ՞ք։ Ամէն մարդու համար յոյս կայ բաց ի այն մարդէն որ իր վիճակէն բոլորովին գոհ է։ Ով Աստուած, մեր վիճակէն և մեր ընթացքէն դժգոհ ըրէ զմեզ։ Ամենէն աւելի ո՞ր բանին կը փափաքիք։ Ձեր կենաց մէջ բանի մը համար մեծապէս ծարաւի՞ էք, կամ կա՞յ բան մը որ վերջին աստիճան կը շահագրգռէ զձեզ։ Եթէ կայ, ի՞նչ է այն։ Ի՞նչպէս կը պաշտէք զԱստուած և կը գործածէք սրբազան բաներ։ Յուրտ և պաշտօնակա՞ն ձեռք մը կը գնէք Սուրբ Գրոց վրայ, և սոսկ շրթունքներով կ'երգէք փառաբանութիւններ, թէ ձեր Ով սաննաները այնչափ կը գոռան Աստուծոյ ներկայութեան զարմանալի յայտնութեամբ՝ որ կը հասնին երկնից ամենէն վերին գաւառները և կ'արձագանգեն երկնից ամենէն մեծ բարձրութիւններուն մէջ։ Ի՞նչ ընթացք ունեցած էք քրիստոնէական աշխատութեան հանդէպ։ Ո՞վ ստացած է լոյսը ձեզմէ։ Ձեր շուրջը գտնուող մարդոց և կանանց ի՞նչ կու տաք ամէն մէկդ։ Աստուածապաշտութեան մասին ի՞նչ ազդեցութիւն բանեցուցած էք անոնց վրայ։ Ի՞նչ կը հասկնաք սա պատուէրէն. “Քրիս-

տութի Աւետարանին համեմատ քալեցէք”

Աստուծոյ խօսքը քրիստոնեաները “նոր ըստեղծուած”ներ կը կոչէ. “նոր ստեղծուած” մըն ես դուն: Ի՞նչ մասին նոր ես: Ի՞նչպիսի է քու անձիդ նուիրումն առ Աստուած: Անձիդ նուիրումը կատարեալ է թէ յապաղումներով ու պայմանադրութիւններով լեցուն է: Անկեղծօրէն կը փափաքի՞ս այսօր Աստուծոյ հետ նոր ուխտ մը ընել. և եթէ կը փափաքիս, միտք ունի՞ս հին ուխտդ բարեփոխել: Ի՞նչ կերպով անձդ Աստուծոյ յանձնած ես: Մատամ կիւյոն Աստուծոյ անձնատուր ըլլալու սա ձեւը պատրաստած է. Ո՛հ, ինծի մի՛ խնայեր, ով Աստուած, ինծի ըրած պահանջումներուդ մէջ: Չկայ բան մը զոր յօժար չըլլամ զոհել և տալ քեզի:” Կրնա՞ս դուն ալ նոյն ձեւով Աստուծոյ անձնատուր ըլլալ: Երբեք խորհած էք թէ ի՞նչ է Հոգւով լեցուողներուն վարձատրութիւնը, անոնց ունեցած պատիւը, անոնց անշահախնդրութեան տուած բերկրութիւնները, անոնց կենաց արդիւնները, անոնց ապագան, անոնց պսակը, անոնց գահը, անոնց պատմութեանը: Պատասխանեցէք այս հարցումներուն և ասոնք պիտի օգնեն ձեզի տեսնել բնաբանիս հարցման կատարեալ իմաստը:

Վերջին ըսելիք մըն ալ ունիմ: Սա է. Աղօթեցէք որ Սուրբ Հոգին ձեզի գայ:

Օրուան կարօտութիւնն է Սուրբ Հոգւոյն սրբազան հուրին վառիլը մարդոց սիրտերուն մէջ, արծարծիլը մարդոց ըզբղներուն մէջ, բաբախելը մարդոց զգացմանց մէջ, թրթռալը մարդոց լեզուներուն մէջ, փայլիլը մարդոց երեսներուն վրայ, ճօճիլը մարդոց արարքներուն մէջ, շողշողիլը մարդոց խորհուրդներուն մէջ և սուրբ ու փրկարար ջանքերու վերածելը անոնց բոլոր կարողութիւնները: Աղօթեցէք այս սրբազան հուրին համար, վառելի աղօթքը — սրտագին հաւատքով և յաւատեալ աղօթքը — Սուրբ Հոգին ընդունելու պայման մըն է: Յիսուսի աղօթած միջոցին էր որ երկինքը բացուեցաւ և Աստուծոյ Հոգին աղանակերպ իջաւ անոր վրայ հանգեցաւ, և ըրաւ զնա զօրութեան Քրիստոսը, և խաչին Քրիստոսը, և փորձութեան Քրիստոսը: Երուսաղեմի վերնատան մէջ հարիւր քսան աշակերտներուն աղօթած միջոցին էր որ Հոգին իջաւ անոնց վրայ և բոլորն ալ լեցուեցան Սուրբ Հոգւով և Աւետարանը քարոզեցին և աշխարհը քրիստոնեայ ըրին: Քրիստոսի աղօթքին նման, հարիւր քսան աշակերտաց աղօթքին նման, մեր աղօթքը մեզի պիտի բերէ Սուրբ

Հոգին եթէ միայն աղօթենք ինչպէս անոնք
աղօթեցին, եթէ միայն Սուրբ Հոգւոյն զօ-
րութիւնը խնդրենք ինչպէս անոնք խնդրեցին:

Որպէս զի աղօթելու շարժունք, մեր հո-
գիներուն առջև բերենք Յիսուսի խօսքերը որ
այս նիւթին շատ կը յարմարին, — “Խնդրե-
ցէք և պիտի տրուի ձեզի, փնտռեցէք ու պի-
տի գտնէք, դուռը զարկէք և պիտի բացուի
ձեզի. վասն զի ամէն ով որ կը խնդրէ՝ կ’առ-
նէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ
դուռը կը զարնէ՝ պիտի բացուի անոր: Զեղ-
մէ ո՞վ է ան հայրը՝ որմէն իր որդին հաց որ
ուզէ, միթէ քա՞ր պիտի տայ անոր. կամ թէ
որ ձուկ ուզէ, միթէ ձուկին տեղը օ՞ճ պիտի
տայ անոր. և կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ,
միթէ կարի՞ճ պիտի տայ անոր: Ուստի եթէ
դուք որ չար էք՝ ձեր զաւակներուն աղէկ
ընծաներ տալ գիտէք, ո՞րչափ աւելի ձեր
Հայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ ա-
նոնց, որ իրմէ կը խնդրեն:”

